

Pr Maris Lauri
Justiitsministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn
info@just.ee
Maarit.Puhm@just.ee

13.07.2021 nr 2-1/0018

Äriregistri seaduse eelnõust

Nasdaq CSD SE Eesti filiaal (edaspidi 'registripidaja') kui väärtpaberite registri pidamise seaduse § 1² lõikes 3 nimetatud Eesti väärtpaberite registri pidaja esitab justiitsministeeriumile oma tähelepanekud äriregistri seaduse eelnõu, sh äriseadustikus planeeritavate muudatuste kohta (edaspidi 'eelnõu').

Esmalt märgib registripidaja, et kõigi Eesti väärtpaberite registris (edaspidi 'väärtpaberite register') osanike nimekirja pidamist puudutavate sätete koondamine ühe äriseadustiku paragrahvi alla (eelnõus ÄS § 182²) on väga tervitatav, sest see lihtsustab oluliselt osaühingute jaoks vastava regulatsiooni leidmist ja järgimist.

Registripidaja tähelepanekud eelnõu osas on järgmised:

1. Äriseadustiku § 182² lõige 6

Eelnõu § 87 punktiga 51) äriseadustiku muutmise kohta täiendatakse äriseadustikku §-iga 182², mille lõike 6 sõnastus on planeeritud järgmiseks:

(6) Kui osanike nimekirja pidajaks on nimetatud Eesti väärtpaberite registri pidaja, peavad osaühingu osad olema panditavad ning nende suhtes ei kohaldata käesoleva seadustiku § 151 2., 4. ja 5. lõikes sätestatud."

Registripidaja ettepanek on kustutada tekstist alla joonitud osa. Alla joonitud osa võib olla eksitav ja viia vaidluseni selle üle, kas § 182² lõike 6 alla joonitud osa on erisäte ÄS § 151 lõike 1 suhtes, mida eelnõuga ei muudeta ja mille kohaselt osa (sh väärtpaberite registris registreeritud osa) võib pantida, kui põhikirjas ei ole ette nähtud teisiti.

Registripidaja märgib, et ka aktsiaseltsi aktsiate pantimist võib põhikirjaga piirata (ÄS § 232 lõige 1), seega võiks seda lubada ka väärtpaberite registrisse kantud osaühingutele.

2. Äriseadustiku § 182² lõige 3

Eelnõu § 87 punktiga 51) äriseadustiku muutmise kohta täiendatakse äriseadustikku §-iga 182², mille lõike 3 teise lause sõnastuse järgi märgitakse Eesti väärtpaberite registri pidaja poolt peetavasse

osanike nimekirja osaniku nimi, aadress ja isiku- või registrikood, osanikule kuuluva osa liik ja nimiväärtus, osa märkimise ja omandamise aeg ning osa suhtes kehtivad pandiõigused.

Esmalt märgib registripidaja, et hetkel kehtiva ÄS § 182 lõike 1 järgi ei tule osanike nimekirja kanda osa märkimise ja omandamise aega. Registripidaja teeb küll väärtpaberite registris vastavad kanded, kuid neid ei genereerita automaatselt osanike nimekirja põhjusel, et väärtpaberite registri pidamise seaduse (edaspidi 'EVKS') § 7 lõige 3 sätestab viitega EVKS § 5 lõikele 4, et väärtpaberite omandamise aja kannetele väärtpaberite registris on juurdepääs piiratud.

Registripidaja mõonab, et juba praegu võib esineda vastuolu väärtpaberite registri pidamise seaduse ja ÄS § 233 lõike 1 vahel, mille järgi aktsiaraamatusse tuleks kanda aktsia märkimise ja omandamise aeg.

Seepärast palub registripidaja justiitsministeeriumil täpsustada, kas eesmärgiks on muuta osa ja/või aktsia märkimise ja registreerimise aja kanded avalikuks, sest kui jah, siis on vaja registripidajal hinnata kas ja kui suures ulatuses on vajalik teostada IT alaseid muudatusi väärtpaberite registri pidamiseks kasutatavates süsteemides ning mis on IT süsteemides muudatuste sisseviimise realistlik aeg.

Ka ei reguleeri hetkel äriseadustik seda, et Eesti väärtpaberite registri pidaja poolt peetavasse osanike nimekirja tuleb kanda pandiõigused, sest seda reguleerib EVKS, eelkõige EVKS § 16. Registripidaja teeb ettepaneku kustutada planeeritavast äriseadustiku § 182² lõikest 3 'ning osa suhtes kehtivad pandiõigused' või täiendada seda tekstiosa järgmiselt: 'ning osa suhtes kehtivad pandiõigused vastavalt väärtpaberite registri pidamise seadusele'.

Täiendavalt märgib Nasdaq CSD SE Eesti filiaal, et termin 'osa märkimise aeg' võib olla segadust tekitav, sest see ei ole võrdsustatav väärtpaberite registris kande tegemise ajaga, kuigi siiani on seda nii väärtpaberite registris kannete tegemisel tõlgendatud. Aeg, millal investor osa märgib, ei ole registripidajale teada. Osa märkimise õiguse kasutamise aeg (tavaliselt ajavahemik) määratakse kindlaks osanike otsuses (ÄS § 192¹ punkt 1¹) ning märkimise tähtaeg saabub enne äriregistris ja/või väärtpaberite registris kapitali suurendamise osas kande tegemist. Seega võiks kaaluda eelnõuga planeeritava ÄS § 182² lõikes 3 termini 'osa märkimise aeg' asendamist terminiga 'osa väärtpaberite registris registreerimise aeg' või muu sobivama terminiga.

Sama muudatust võiks sel juhul pakkuda ka 'aktsia märkimise aja' terminile ÄS § 233 lõike 1 punktis 3.

3. Äriregistri seaduse § 14 ja Äriseadustiku § 182² lõiked 2 ja 4

Eelnõu § 14 ja Eelnõu § 88 punkti 47) järgi tundub, et ei planeerita äriregistri poolt peetavasse osanike nimekirja kanda ei osa märkimise aega ega ka osa omandamise aega.

Eelnõu § 88 punkt 51) äriseadustiku muutmise kohta täiendatakse äriseadustikku §-iga 182², mille lõike 2 järgi võivad osanikud otsustada osanike nimekirja pidamise uuesti üle anda äriregistrile ja sellisel juhul esitatakse äriregistri pidajale Eesti väärtpaberite registri poolt seni peetud osanike

nimekirja andmed. Selgusetuks jääb, kas sellisel juhul kaoksid osanike nimekirjast nt osa omandamise ajad.

Lisaks, eelnõu § 87 punktiga 51) äriseadustiku muutmise kohta täiendatakse äriseadustikku §-iga 182², mille lõike 4 esimene lause sätestab, et kui osanike nimekirja pidajaks on nimetatud Eesti väärtpaberite registri pidaja, lisatakse osanike nimekirja andmed, välja arvatud andmed osa pantimise kohta, äriregistri avalikku toimikusse. Kuivõrd väärtpaberite registris olevasse osanike nimekirja kantakse ka mh osa omandamise aeg, siis selgusetuks jääb, kas äriregistri avalikus toimikus hakatakse kajastama ka väärtpaberite registris olevate osade omandamise aegu, kui samas selliseid kandeid äriregistri poolt peetavasse osanike nimekirja äriregistri seaduse § 14 järgi ei tehta.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristi Sisa
Nasdaq CSD SE Eesti filiaal

Kerttu-Kaarina Tombak, kerttu-kaarina.tombak@nasdaq.com